

บทคัดย่อ
งานวิจัย เรื่อง
การกระจายการศึกษาในระบบโรงเรียนในประเทศไทย

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาความรุนแรงของความไม่เท่าเทียมกันในการกระจายการศึกษาในระบบโรงเรียนในประเทศไทย และศึกษาว่าความไม่เท่าเทียมนี้เพิ่มขึ้นอย่างไรในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ผู้วิจัยได้ใช้แบบจำลอง constrained capital optimization ในการอธิบายความรุนแรงและความเป็นไปของความไม่เท่าเทียมกันนี้ งานวิจัยนี้ได้แสดงให้เห็นว่าข้อจำกัดทางด้านฐานะการเงินส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสเลือกการศึกษาของเด็กในวัยเรียนจากครอบครัวที่แตกต่างกันทางฐานะ เศรษฐกิจและสังคม และถิ่นที่อยู่ นอกจากนี้ยังพบว่าถิ่นที่อยู่ จำแนกตามชนบทและตัวเมือง มีอิทธิพลอย่างมากที่สุดต่อการเข้าเรียนของเด็ก อิทธิพลของตัวแปรนี้เห็นได้ทั้งจากการจำแนกข้อมูลโดยตารางและจากการทดสอบแบบจำลอง

ผู้วิจัยได้ทดสอบแบบจำลองด้วยวิธี logit โดยใช้ข้อมูลรายบุคคลจากการสำรวจเด็กและเยาวชนปี ๒๕๑๘ และ ๒๕๑๙ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ จากแบบจำลองนี้เราสามารถหาค่าความน่าจะเป็นของการเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษา และระดับที่สูงกว่ามัธยมศึกษา สำหรับเด็กที่อยู่ในกลุ่ม "ฐานะลำบาก" ได้แก่เด็กซึ่งมีบิดามีรายได้ต่ำสุด, บิดามีการศึกษาต่ำสุด, มีพี่น้องจำนวนมากที่สุด, และอาศัยอยู่ในชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าค่าความน่าจะเป็นของการเข้าเรียนเป็น .๗๑, .๕๓, .๑๔ และ .๒๐ ตามลำดับ สำหรับเด็กในกลุ่ม "ฐานะดี" คือเด็กที่บิดามีรายได้เกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี, บิดามีการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาขึ้นไป, มีพี่หรือน้องเพียงคนเดียว, และอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ค่าความน่าจะเป็นของการเข้าเรียนเป็น .๘๘, .๘๘, .๘๗ และ .๕๖ ตามลำดับ นอกจากนี้เรายังอาจดูความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาของบิดาและบุตรได้จากค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรของการศึกษาและรายได้ของบิดา และแบบจำลองนี้ยังอาจนำไปใช้พยากรณ์การกระจายการศึกษาของเด็กที่มาจากรอบครัวที่แตกต่างกันทางฐานะ เศรษฐกิจและสังคม และถิ่นที่อยู่ได้อีกด้วย